

Αγρότης

Τεύχος 466, Έτος 71

Ιανουάριος - Ιούνιος, 2015

ΣΤΕΒΙΑ

Μια φυσική γλυκαντική ουσία

ΑΜΜΟΘΙΝΙΚΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

LIFE FOR BIRDS

Σιταροπούλι

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ BITTER GOURD

Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων προτεραιότητας *1520 και *5220 στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελιάς

Χαράλαμπος Χριστοδούλου,
Δασικός Λειτουργός 1^{ης} Τάξης
Τμήμα Δασών
Δρ Μάριος Ανδρέου
Πανεπιστήμιο Frederick

Το έργο LIFE-RIZOELIA (LIFE12 NAT/CY/000758) ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2013 και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Φεβρουάριο του 2017. Υλοποιείται από μια κοινοπραξία φορέων, η οποία αποτελείται από δύο τμήματα του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, το Τμήμα Δασών (ανάδοχος φορέας) και το Τμήμα Περιβάλλοντος, και δύο πανεπιστημιακά ιδρύματα, το Πανεπιστήμιο Frederick και το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Το έργο LIFE-RIZOELIA επικεντρώνεται στο Εθνικό Δασικό Πάρκο (ΕΔΠ) Ριζοελιάς και στοχεύει στη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης δύο τύπων οικοτόπου προτεραιότητας: (α) *1520, Γυψούχες στέππες (*Gypsophiletalia*) και (β) *5220, Θαμνώνες με *Ziziphus*. Λόγω της σημασίας των φυσικών οικοτόπων του, το ΕΔΠ Ριζοελιάς εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο περιοχών Natura 2000, το οποίο αποτελεί το κεντρικό κομμάτι της ευρωπαϊκής πολιτικής για την προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας και δημιουργήθηκε στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Η περιοχή της Ριζοελιάς κηρύχθηκε σε ΕΔΠ το 1997, του οποίου τη διαχείριση και προστασία έχει το Τμήμα Δασών, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Αποτελεί χώρο πρασίνου στο αστικό περιβάλλον της Λάρνακας και χρησιμοποιείται από πολίτες για άθληση και αναψυχή. Η βλάστηση που περιλαμβάνει οφείλεται εν μέρει σε φυτείες με τραχεία (*Pinus brutia*, ιθαγενής) και ήμερη (*Pinus pinea*, ξενική) πεύκη, κυπαρίσσια (*Cupressus sempervirens*) και ακακίες (*Acacia saligna*, ξενικό). Περιλαμβάνει όμως και φυσική βλάστηση, όπως για παράδειγμα οι δύο οικοτόποι προτεραιότητας *1520 και *5220.

Οι υπό μελέτη οικοτόποι προστατεύονται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Οδηγία Οικοτόπων) και έχουν χαρακτηριστεί ως οικοτόποι «προτεραιότητας» (σημειώνονται με αστερίσκο). Αυτό σημαίνει ότι κινδυνεύουν να εξαφανιστούν και είναι απαραίτητη η λήψη άμεσων μέτρων για τη διατήρησή τους από τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οικότοπος προτεραιότητας *5220 – Θαμνώνες με *Ziziphus*

Θαμνώνες που χαρακτηρίζονται από την παρουσία της *Ziziphus lotus* (παλλούρα ή κονναρκά). Η παλλούρα είναι φυλλοβόλος, αγκαθωτός θάμνος, με εδώδιμους καρπούς και το ύψος της σπάνια ξεπερνά τα 2m. Στη σύνθεση του οικοτόπου συμμετέχουν κι άλλα είδη όπως *Asparagus horridus* (αγρέλι), *Noaea mucronata* (αντρούκλιαγρος) και *Thymbra capitata* (θυμάρι).

Οικότοπος προτεραιότητας *1520 – Γυψούχες στέππες (*Gypsophiletalia*)

Ιδιαίτερος τύπος βλάστησης που αναπτύσσεται σε γυψούχα εδάφη. Τα φυτά που τον συνθέτουν περιορίζονται σε γύψους, είναι εξειδικευμένα στα εδάφη αυτά και λέγονται γυψόφυτα ή γυψόφιλα. Τα πιο χαρακτηριστικά γυψόφυτα είναι τα είδη *Campanula fastigiata* και

Gypsophila linearifolia. Άλλα φυτά που συμμετέχουν είναι τα *Herniaria hemistemon*, *Thymbra capitata* (θυμάρι), *Teucrium micropodioides* (μητέρα), *Phagnalon rupestre* (ασπροθύμαρο) και *Fumana thymifolia*.

Η ανάσχεση των φυσικών και ανθρωπογενών πιέσεων ή και απειλών που συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη υποβάθμιση των δύο τύπων οικοτόπου, καθώς και η βελτίωση της κατάστασης διατήρησής τους, εξασφαλίζεται μέσα από μια σειρά ενεργειών και δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του έργου LIFE-RIZOELIA. Συγκεκριμένα, μια σειρά προπαρασκευαστικών δράσεων στοχεύει στην ενίσχυση και εξασφάλιση της απαραίτητης γνώσης για τους δύο υπό μελέτη τύπους οικοτόπου, ώστε να εφαρμοστούν στη συνέχεια κατάλληλα διαχειριστικά μέτρα:

- Λεπτομερής χαρτογράφηση και προσδιορισμός της εξάπλωσης των δύο υπό μελέτη τύπων οικοτόπου στο ΕΔΠ Ριζοελιάς.
- Διενέργεια δειγματοληψιών βλάστησης για τον προσδιορισμό των φυτικών ειδών που συνθέτουν τον οικοτόπο *1520 στην Κύπρο.
- Καταμέτρηση των χαρακτηριστικών γυψόφιλων (*Campanula fastigiata*, *Gypsophila linearifolia*) με σκοπό τον υπολογισμό του μεγέθους του πληθυσμού τους.
- Ετοιμασία Σχεδίων Παρακολούθησης και Διαχειριστικών Σχεδίων για την ορθή παρακολούθηση και

Εικόνα 1: Λογότυπο LIFE-RIZOELIA

Εικόνα 2: Λογότυπο LIFE

λήψη μέτρων διατήρησης.

- Ετοιμασία Σχεδίων Δράσης με οδηγίες για την αποκατάσταση των υπό μελέτη τύπων οικοτόπου.

Οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών δράσεων έδωσαν τη δυνατότητα εφαρμογής στοχευμένων μέτρων διατήρησης, δίνοντας, παράλληλα, τις κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο και τον χρόνο υλοποίησής τους. Συγκεκριμένα, μέχρι την ολοκλήρωση του έργου αναμένεται:

- Οριοθέτηση και περιφράξη μέρους της περιοχής εξάπλωσης του οικοτόπου *1520, με σκοπό την αποφυγή ποδοπατήματος και καταστροφής χαρακτηριστικών γυψόφιλων από τους επισκέπτες του πάρκου.
- Απομάκρυνση της ανταγωνιστικής βλάστησης (κυρίως ακακίες) με φιλικό στο περιβάλλον τρόπο, με σκοπό τη

μείωση του ανταγωνισμού έναντι των φυτικών ειδών των δύο οικοτόπων, όσον αφορά τον διαθέσιμο χώρο και πόρους (νερό, φως, θρεπτικά στοιχεία).

- Παραγωγή φυταρίων των χαρακτηριστικών ειδών του οικοτόπου *5220 και φύτευσή τους σε συγκεκριμένα σημεία εντός του πάρκου με σκοπό την αποκατάσταση και ενίσχυση του οικοτόπου *5220.
- Διασπορά σπερμάτων των χαρακτηριστικών ειδών του οικοτόπου *1520 σε συγκεκριμένα σημεία εντός του πάρκου με σκοπό την ενίσχυση του οικοτόπου *1520.
- Λήψη μέτρων με σκοπό τη μείωση του κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα www.life-rizoelia.eu ■

Εικόνα 3: *5220 *Ziziphus lotus*

Εικόνα 4: *1520 *Gypsophilous* vegetation

Τάκης Τσιντίδης, ο νέος Διευθυντής του Τμήματος Δασών

Την 1^η Νοεμβρίου 2014 ο κ. Τάκης Τσιντίδης διορίστηκε Διευθυντής του Τμήματος Δασών από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, διαδεχόμενος τον κ. Δημήτρη Χριστοφίδη που αφυπηρέτησε το 2012.

Ο κ. Τσιντίδης γεννήθηκε το 1953 στον Κάθηκα της Πάφου και φοίτησε από το 1965 έως το 1971 στο Α΄ και Β΄ Γυμνάσιο Πάφου. Από το 1973 έως το 1979 φοίτησε με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών στο Τμήμα Δασολογίας, της Γεωπονοδασολογικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, από όπου πήρε πτυχίο και μεταπτυχιακό δίπλωμα στη δασολογία, με άριστα.

Το 1983 διορίστηκε ως Δασονόμος και το 1985 ως Συντηρητής Δασών στο Τμήμα Δασών. Το 1986-1987 κέρδισε υποτροφία και φοίτησε στο Πανεπιστήμιο Εδιμβούργου, από όπου πήρε τον τίτλο MSc στη Διαχείριση Φυσικών Πόρων, εξασφαλίζοντας πρώτο βραβείο.

Στο Τμήμα Δασών υπηρέτησε σε διάφορες θέσεις στα Κεντρικά Γραφεία, στους Τομείς Πάρκων - Περιβάλλοντος και Διαχείρισης - Μηχανογράφησης, ενώ από το 1993 έως το 2004 υπηρέτησε ως Περιφερειακός Τροόδους - Αδελφών - Λεμεσού.

Ήταν επικεφαλής συγγραφέας στα βιβλία «Ενδημικά Φυτά της Κύπρου», «Δέντρα και Θάμνοι στην Κύπρο» και «Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου». Στη διάρκεια της υπηρεσίας του, υλοποίησε ένα μεγάλο αριθμό έργων όπως απογραφές δασών, την αποκατάσταση του μεταλλείου Αμιάντου, κέντρα περιβαλλοντικής ενημέρωσης, βοτανικούς κήπους, διαχειριστικά σχέδια και άλλα. Επιπρόσθετα, ήταν συντονιστής σε περισσότερα από 10 συγχρηματοδοτούμενα έργα LIFE, INTERREG, EEA Grants και του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας. Είναι νυμφευμένος και έχει δύο θυγατέρες. ■